

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-505/20-S

Název	Základní škola Kolín III., Masarykova 412
Sídlo	Masarykova 412, 280 02 Kolín III.
E-mail	<u>reditel@7zskolin.cz</u>
IČ	48663786
Identifikátor	600045366
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Petr Strejček
Zřizovatel	Město Kolín
Místo inspekční činnosti	Masarykova 412, 280 02 Kolín III.
Termín inspekční činnosti	2. března 2020 – 5. března 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů, jejich naplňování podle § 174 odst. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školního klubu. Základní škola klade důraz na tělesnou výchovu formou zavedení volitelného předmětu lehká atletika. Plně organizovaná základní škola k termínu inspekční činnosti vzdělávala 602 žáky ve 25 třídách (nejvyšší povolený počet žáků je 620). V sedmi odděleních školní družiny je zapsáno 206 a v zájmových kroužcích pracuje 337 účastníků

zájmového vzdělávání. Zhruba 15 % žáků vykazuje speciální vzdělávací potřeby. Jejich vzdělávání probíhá s podporou šesti asistentek pedagoga.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepce rozvoje školy byla zpracovávána na období 2016-2021. Nebyla průběžně aktualizována, projednána se zákonnými zástupci, školskou radou ani se zřizovatelem. Pro její vyhodnocení bylo teprve ve školním roce 2019/2020 zadáno anketní zjišťování, které nebylo ještě v průběhu inspekční činnosti vyhodnoceno. Zejména v personálních podmínkách se mnohé záměry dosud nepodařilo naplnit.

Ředitel školy (dále „ředitel“) na základě stanovené organizační struktury přidělil vybrané kompetence dalším pedagogickým pracovníkům, popřípadě zřízeným orgánům. Přenos byl funkční pouze výběrově. V činnosti metodických a poradních orgánů zjistila inspekce dílčí nedostatky. Přijímaná opatření po zjištěních rizik (některé nedostatečné výsledky testování, nízká účinnost podpory žáků aj.) vykazují znaky formálních přístupů. V kontrolním systému jsou slabá místa – např. byly zjištěny chybné záznamy v třídních knihách, nedůsledně prováděná aktualizace vnitřních předpisů aj. Většinou chybí ověřování účinnosti přijatých opatření. Systémové nebylo zavedení výuky matematiky alternativní metodou a její zrušení na druhém stupni.

Školní vzdělávací programy - pro základní vzdělávání a pro zájmové vzdělávání - většinou zohledňují reálné podmínky školy. Materiální podmínky nejsou optimální, část prostorových řeší probíhající výstavba pavilonu. Přesto umožňují naplňovat realizované školní vzdělávací programy. Pro zájmové vzdělávání jsou vhodně využívány kmenové učebny a odborná pracoviště. Dobré je vybavení prezentační a počítačovou technikou, ve sledované výuce však byla méně efektivně využívána.

Pedagogický sbor není stabilní, v posledních dvou školních letech se obměnila téměř čtvrtina jeho členů. Požadavek odborné kvalifikace aktuálně nesplňuje šestina pedagogů, většina z nich si ji doplňuje studiem a ředitel aktivně hledá pedagogy s odbornou kvalifikací. Dlouhodobě se nedaří získat učitele se zaměřením na výuku předmětů fyzika a zeměpis. Systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je účinný – odpovídá potřebám školy.

Všichni členové školního poradenského pracoviště jsou pro svou činnost kvalifikováni. Přesto činnost tohoto zařízení není dostatečně koordinovaná a vzájemná spolupráce a provázanost s učiteli vyžaduje zlepšení. Vnitřní informační systém nemá jasně daná pravidla. Při poskytování podpůrných opatření žákům škola nepostupovala v několika případech v souladu s doporučením školského poradenského zařízení, např. při výuce předmětu speciální pedagogické péče. Preventivní systém je kvalitně nastaven na omezování všech forem rizikového chování, do výuky jsou vhodně zařazována témata z oblasti prevence rizikového chování a zdravého životního stylu. O pravidlech a podmínkách bezpečnosti a ochrany zdraví jsou žáci pravidelně poučováni. Míra úrazovosti se nezvyšuje, škola ji sleduje a vyhodnocuje.

Dotace z projektů jsou vhodně využívány pro vzdělávání pedagogických pracovníků. Účinnost prostředků využívaných na doučování žáků nebyla dle počtu žáků ohrožených školním neúspěchem dostatečná. Rozvojové programy škola využívá na organizaci soutěží a přehlídek. Finanční prostředky většinou efektivně přispívají ke zlepšení podmínek pro plnění vzdělávacích programů i nadstavbovou činností.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání bylo obecně efektivnější na prvním stupni školy. Využívány zde většinou byly pestřejší metody a formy vzdělávání. Rozdíly mezi oběma stupni byly v systematickosti, uplatňování aktivních forem vzdělávání a účinnosti motivace žáků. Společnými pozitivními vlastnostmi sledované výuky byla účinná práce s chybou, většina vzdělávacích cílů vycházela z realizovaných učebních dokumentů a rozvíjela znalosti a dovednosti. Jen v malé části byla výuka zaměřená i na rozvoj postojů žáků a minimálně bylo uplatněno formativní hodnocení. Celkově převažovaly frontální přístupy s různou efektivností. Uplatnění moderních či alternativních metod bylo většinou zdařilé. Zejména sledovaná výuka matematiky na prvním stupni metodikou prof. Hejného vedla k rozvoji logického a konstruktivistického myšlení. Žáci dříve nabyté vědomosti a znalosti efektivně aplikovali při řešení komplexních úloh. Při společné kontrole diskutovali o různých způsobech jejich řešení a smysluplně obhájili své postupy. Způsoby práce zde podporovaly rozvoj spolupráce a tím i pozitivně ovlivňovaly sociální klima tříd. Ve formulování a zobecňování měli žáci většinou potíže s přesností a věcnou správností vyjadřování, mnohdy učitelům postačovaly jednoslovné odpovědi na kladené otázky. Převažovaly aktivity na straně učitele, žáci tak jen pasivně plnili zadané úkoly. Mnohé i důležité informace, poznatky, používané algoritmy v hodinách zaznívaly jen jednou bez žádoucího ověření pochopení všemi žáky a utvrzení. Minimálně byla uplatňována diferenciací množstvím či náročností zadávaných úkolů. Řešené úkoly často nevedly k systematickému vyhodnocení a přehlednému záznamu postupu. V zohledňování speciálních vzdělávacích potřeb žáků byla neúčinnější formou práce asistentů pedagoga, další formy byly uplatňovány minimálně. Často nebyl efektivně využit potenciál nadaných a rychlejších žáků. Aktivity zaměřené na sebereflexi, sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení žáků podle předem stanovených kritérií byly využívány zřídka, nejčastěji jen krátce a formálně na konci hodin.

Na prvním stupni byla vhodně zařazována aktivizační cvičení pro udržení zájmu a pozornosti žáků. Učitelé dobře využívali mezipředmětové vztahy a posilovali vztah k regionu. Ve většině hodin respektovali individuální možnosti i tempo žáků. V hodinách předmětu český jazyk převážně učitelé kladli důraz na rozvoj slovní zásoby, procvičování jazykových jevů vycházelo ze znalostí a dovedností žáků. V menší míře se však vyskytlo i didakticky a metodicky nesprávné nastavení činností, např. při využívání nevhodně umístěných nebo téměř nečitelných názorných pomůcek. Vzdělávání v předmětech ze vzdělávací oblasti umění a kultura na prvním stupni mělo tvořivý charakter. Učitelky účinně podporovaly kreativitu žáků a možnosti subjektivního prožitku. Při výuce panovala pracovní atmosféra, u žáků byly podporovány správné pracovní návyky.

Ve výuce předmětů z přírodovědné oblasti na druhém stupni bylo učivo většinou předáváno didakticky vhodnými formami, vysoký však byl podíl transmisivních přístupů. Pozitivem bylo účinné uplatnění aktivních metod a názornosti ve výuce předmětu chemie. Ojedinelými, ale didakticky velmi hodnotnými jevy byly také prezentace správného řešení matematické úlohy žákem – využití argumentace blízké spolužákům a heuristický postup vyvození vlastností čísel. Nízká účinnost motivace a jednotvárné pasáže hodin vedly často k pasivitě části žáků. Frontální přístupy a řešení úkolů učitelem či jedním žákem na tabuli nebyly podnětné. Také většinou pouze pasivní zpětné vazby (čekání na kontrolu správnosti učitelem, na správné opakované řešení na tabuli apod.) nevedly žáky k samostatnosti. Malá byla pozornost věnovaná úrovni písemného projevu žáků, záznamy většinou nebyly zasazovány do souvislostních celků a přehledných struktur. Převážná část hodin matematiky byla monotematická, bez přípravy potřebných dříve získaných znalostí, dovedností a algoritmů pro plynulý průběh vyvozování nových poznatků bez uplatnění souvislostí.

Celkově většinou chybělo systematické uplatňování společných požadavků na správné pracovní návyky žáků – např. druhy čar v geometrii, základní tvar zlomku v aritmetice.

Výuka cizích jazyků byla většinou učiteli dobře připravená. Hodiny byly vždy vhodně zahájeny aktivizací žáků formou řízeného rozhovoru, kladením krátkých otázek. V polovině hodin byly účelně uplatněny jazykové hry a soutěže. Samozřejmě součástí hodin byl poslech rodilého mluvčího na přiměřené úrovni. Většinou malá pozornost byla věnována aktivní práci žáků, nejčastěji písemně samostatně zpracovávali zadané úkoly. Jen ojediněle byl podporován jejich ústní projev, např. při zařazování vzájemných žakovských dialogů. Souvislá vyjádření žáků v cizím jazyce byla výjimkou.

Ve výuce českého jazyka a společenskovedních předmětů na druhém stupni vyučující většinou žáky účelně motivovali a poskytovali jim dostatečný prostor pro vlastní vyjádření. Žáci prokazovali velmi dobré pracovní návyky, plnili své role, dokázali přiměřenou formou svou práci prezentovat. Kladem výuky byla smysluplná práce s textem a zjišťování informací z dalších zdrojů.

Školní družina a školní klub nabízejí účastníkům zájmového vzdělávání široké spektrum aktivit a kroužků. Systematicky realizované činnosti efektivně rozvíjejí osobnostní a sociální dovedností účastníků i jejich talent.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pro posouzení úrovně dosažení očekávaných výstupů školních vzdělávacích programů a klíčových kompetencí žáků školy jsou využívány běžné prostředky (jednání pedagogické rady, výroční zprávy o činnosti školy apod.), ale také vlastní srovnávací prověrky v některých předmětech a komerční vnější evaluační nástroje. Důležitým zdrojem je sledovaný průběh četných projektových aktivit a zapojení do různých soutěží. Vedení školy nepřijalo efektivní opatření po hodnocení Českou školní inspekcí v roce 2014. Doporučena byla vyšší úroveň vyhodnocování dosahovaných cílů vzdělávání - cíle stanovené právními a vnitřními předpisy. Přetrvávají nedostatky v oblasti vyhodnocování výsledků vzdělávání na úrovni dosažení stanoveného profilu absolventa školy, dosahování standardů základního vzdělávání, měření přidané hodnoty apod.

Škola sama vyhodnotila jako slabou stránku nízkou úroveň numerických dovedností žáků. Realizovaná opatření však nebyla systematická, např. při „matematických rozcvíčkách“ realizovaných v některých hodinách chyběla diferenciaci při různé úrovni zvládnutí procvičovaných algoritmů, ve fyzice nebyly dokončovány výpočty ani s pomocí kalkulátorů apod.

Dobré úspěchy škola dosahuje v oblasti svého zaměření na sport, ale i individuální v řadě oborových soutěží. Naopak efektivita podpůrných systémů pro žáky či se skupinami žáků s výukovými problémy (žáci ohrožení školním neúspěchem – hodnocení na vysvědčení stupněm prospěchu dostatečný či nedostatečný v některém předmětu; problematika motivace žáků) je nízká. Na druhém stupni školy je např. třída, kde téměř polovina žáků je ohrožena školním neúspěchem. Mezi jednotlivými předměty na druhém stupni jsou dlouhodobě pro žáky z pohledu hodnocení na vysvědčení nejproblémovějšími matematika a fyzika.

Práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami byla účinnější na prvním stupni školy. Jen zhruba desetina byla v pololetí školního roku 2019/2020 ohrožena školním neúspěchem. Výrazným negativem bylo v tomto období hodnocení žákyně prvního ročníku stupněm prospěchu „4“ v předmětu český jazyk, přičemž se jedná o žákyni s odlišným mateřským

jazykem. Na druhém stupni školy již polovina těchto žáků byla ohrožena školním neúspěchem, nejčastěji opět v matematice a fyzice.

Nízká úroveň spolupráce učitelů prvního a druhého stupně školy se projevila v problematickém přechodu žáků z pátého ročníku školního roku 2018/2019 do šestého ročníku 2019/2020. Většinu žáků se v šestém ročníku dle klasifikace zhoršily vzdělávací výsledky, zhruba sedmina žáků hodnocená v pátém ročníku stupněm „prospěl/a s vyznamenáním“ v šestém ročníku již pouze „prospěla“, desetina se stala žáky ohroženými školním neúspěchem. Z nich nejvyšší počet byl v předmětu matematika. I do tohoto stavu se promítl problém změny metod výuky (na druhém stupni škola v matematice opustila systém výuky metodou prof. Hejného, jsou využívány pouze její prvky, změnil se používané učební texty).

Vhodně a většinou účinně bylo využíváno udělování a ukládání výchovných opatření. Ve spolupráci s příslušnými orgány jsou řešeny problémy s vysokou absencí některých žáků.

Pozitivem pro osobnostní i sociální rozvoj žáků i posílení jejich sounáležitosti se školou, regionem a společností je realizace environmentálních aktivit. Pravidelná spolupráce školy s partnery je efektivní především v bezproblémové adaptaci žáků prvních ročníků na školní prostředí a prevenci rizikového chování. Realizované další aktivity přispívají k účinnému naplňování sociálních, personálních, občanských a komunikačních kompetencí. Až na výjimky (např. u žáků ohrožených školním neúspěchem) projevená podpora žáků pedagogy a přesvědčení o možnostech žáků vhodně přispívá k jejich osobnostnímu rozvoji. Doposud se nepodařilo zajistit v koncepčním záměru plánovanou mezinárodní spolupráci. Školní metodik prevence koordinuje také činnost žakovského parlamentu, jehož činnost je však spíše formální. Dlouhodobě se nedaří se zaktivizovat jeho členy tak, aby vyvíjeli vlastní iniciativu a samostatně navrhovali postupy pro užší zapojení žáků do života školy.

O dobře nastavených podmínkách v prevenci a práci školního poradenského pracoviště svědčí nízký výskyt negativních jevů, případně jejich efektivní řešení.

Výsledky účastníků zájmového vzdělávání korespondují se stanovenými cíli a jejich individuálními možnostmi. Zájmové vzdělávání úspěšně doplňuje aktivity pořádané školou.

Závěry

Vývoj školy

- každoroční mírný nárůst počtu žáků od roku 2014
- vedení školy reagovalo na hodnocení a doporučení České školní inspekce z roku 2014 pouze částečně, řada negativních hodnocení se opakuje

Silné stránky

- systematický rozvoj osobnostních a sociálních dovedností a talentu účastníků zájmového vzdělávání
- efektivní práce s chybou ve sledované výuce

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nízká účinnost kontrolních a vnitřních informačních systémů
- úzká škála vzdělávacích cílů, metod a forem výuky s negativním dopadem v motivovanosti žáků

- málo uplatňovaná diferenciacie při rozdílné úrovni individuálních předpokladů žáků
- nízká účinnost podpory žáků ohrožených školním neúspěchem

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- nastavit a realizovat účinný vnitřní informační a kontrolní systém
- analyzovat příčiny neúspěšnosti žáků v některých oblastech a předmětech a zvýšit účinnost přijímaných opatření po zjištění rizikových jevů
- zvýšit účinnost podpory žáků ohrožených školním neúspěchem
- aktualizovat pravidelně vnitřní dokumentaci školy při změnách podmínek a právních předpisů
- rozšířit evaluační systém o vyhodnocování úrovně dosahování klíčových kompetencí, profilu absolventa školy a standardů základního vzdělávání
- využívat didaktickou techniku efektivně
- volit zodpovědně a systémově metody výuky

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti, přijmout adekvátní opatření k jejich prevenci a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy Kolín III., Masarykova 412, s účinností od 1. července 2018 včetně přílohy č. 1
2. Školní vzdělávací program základní školy „Sedmička“, aktualizovaný v září 2019
3. Školní vzdělávací program školní družiny, čj. 467a/2007, aktualizovaný v září 2019
4. Školní vzdělávací program školního klubu, čj. 467b/2007, aktualizovaný v září 2019
5. Školní řád základní školy, čj. ZS7-134/2018
6. Vnitřní řád školní družiny, účinný od 7. října 2019
7. Vnitřní řád školního klubu, účinný od 7. října 2019
8. Školní matrika, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
9. Třídní knihy, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
10. Záznamy z pedagogické rady a provozních porad, školní rok 2018/2019 a 2019/2020
11. Personální dokumentace ve školním roce 2019/2020, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, rok 2019/2020
12. Koncepce rozvoje školy na období 2016 – 2021
13. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů, školní rok 2019/2020

14. Dokumentace zjišťující a hodnotící výsledky vzdělávání, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
15. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
16. Výroční zpráva o činnosti školy, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
17. Zápis z jednání s ředitelem školy z 5. března 2020
18. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví (rozpisy dohledů, provozní řády, kniha úrazů, doklady o školení zaměstnanců a žáků, revizní a kontrolní zpráva)
19. Účetní závěrka k 31. prosinci 2018 a 2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Karel Kumstýř, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Karel Kumstýř v. r.

Mgr. Iveta Hroudová, školní inspektorka

Mgr. Iveta Hroudová v. r.

PhDr. Jana Pavlová, školní inspektorka

PhDr. Jana Pavlová v. r.

Mgr. Dana Šilhánová, školní inspektorka

Mgr. Dana Šilhánová v. r.

Bc. Dana Nulíčková, kontrolní pracovnice

Bc. Dana Nulíčková v. r.

V Praze 9. března 2020

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Petr Strejček, ředitel školy

razítko

Mgr. Petr Strejček v. r.

V Kolíně 25. března 2020